

РЕШЕНИЕ

№ 40904

гр. София, 07.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в
публично заседание на 11.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Росица Б Сточева, като разгледа дело номер **3207** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 226, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 166, от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), вр. чл. 45 от Закона за държавните помощи (ЗДП).

Образувано е първоначално под № 10670/2020 г. по жалба на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД) ЕИК[ЕИК], чрез адв.Р. Г., САК срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № РД05-33/13.03.2020 г., издаден от Министъра на земеделието, храните и горите, с който по отношение на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД), е установено публично държавно вземане, представляващо несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ, подлежаща на възстановяване, в размер на 142 337.17 лв., от които главница: 81 941 лв. и лихва в размер на 60 396.17 лв., издаден на основание чл.10 и чл.38, ал.1, във вр.с ал.3 ЗДП, чл.59, ал.1 и ал.2 АПК и чл.162, ал.2, т.6 и 9, чл.165 и чл.166 ДОПК.

С решение №1975/20.02.2024г. по адм.дело №7809/2022г. на ВАС, постановеното решение № 4400/29.06.2022г. по адм.дело № 10670/2020г. на АССГ е отменено, като делото е върнато за ново разглеждане, със задължителни указания за назначаване на съдебнооценителна експертиза и извършване на преценка за законосъобразност на оспорения акт с оглед на това дали административните цени, използвани по процесната сделка са отразявали пазарните такива, както и изпълнени ли са условията за помощта de minimis, определени в Регламент/ЕС/ №1407/2013 на Комисията.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, чрез процесуалния си представител, моли жалбата да бъде уважена. Прави искане за присъждане на разноски. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Ответникът – Министерът на земеделието, храните и горите, представляван от гл. юрк. Т., оспорва жалбата като недоказана и неоснователна. Излага подробни съображения в депозираните писмени бележки. Не претендира за разноски.

Софийска градска прокуратура не е заявила становище по основателността на оспорването.

По съществото на спора, с оглед предмета на служебна проверка, твърденията на страните, данните по преписката, събраните доказателства и задължителните указания на ВАС, обективирани в решение №1975/20.02.2024г. по адм.дело №7809/2022г. на ВАС, съдът съобрази:

По силата на Заповед № РД 49-83/02.03.2007 г. на Министеръта на земеделието и горите (л.37, адм. д. № 04394/20), на 14.03.2007 г. между Национално управление по горите и „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД) е сключен договор за замяна на недвижим имот № 168/14.03.2007 г. (л.33 от адм. д. № 4394/20). По силата на сключения договор „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД), заменя три имота с обща площ 185.723 дка (имот № 142022, с площ 19.999 дка в землището на [населено място], общ. М.; имот № 289011, с площ 14.999 дка в землището на [населено място], общ. М. и имот № 159092 с площ 48.000 дка в землището на [населено място], общ. М.), като въз основа на сключения договор за замяна, получава поземлен имот № 000011, държавен горски фонд, находящ се в [населено място], общ. Р. с площ от 185.723 дка.

Решение на ЕК № С(2014) 6207 final от 05.09.2014 г. относно схема за помощ № SA.26212 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/A/08) и SA.26217 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/B/08), необжалвано и влязло в сила, е постановено във връзка с констатирано нарушение на чл.108, § 3 от Договора за функциониране на Европейския Съюз (ДФЕС), а именно - неизпълнение на задължението на Република България като държава-членка да уведоми ЕК (неспазване на процедурата по нотификация), във връзка с предоставянето на държавна помощ.

С Решението на ЕК е констатирано несъвместимо с вътрешния пазар по смисъла на чл.108, § 3 ДФЕС и в нарушение на чл.107 ДФЕС, предоставяне от страна на Република България на фактическа възможност за осъществяването на определени двустранни сделки по замяна на земи горска територия между държавата като техен изключителен собственик и частноправни субекти, които не са идентифицирани, а е посочен общо период, в който са осъществени сделки, попадащи хипотетично в обхвата на предоставена неправомерна държавна помощ, а именно: периода от 01.01.2007 г. до 27.01.2009 г.

Решението, по своята правна същност, представлява общ административен акт, съдържащ разпореждане за възстановяване чрез определянето на задължителни мерки, които Република България трябва да предприеме, при условията и сроковете, определени в решението, за установяването на конкретни случаи за релевантния период на неправомерно предоставена помощ: от 01.01.2007 г. до 27.01.2009 г. Адресат, изрично посочен в акта на ЕК, е Република България, която има задължението да изпълни разпореждането за възстановяване на несъвместимата помощ, като изпълни мерките и препоръките, при условията изрично

постановени в диспозитива на решението. Този административен акт попада в обхвата на разпоредбата на чл.38, ал. 3 ЗДП.

В продължение на изложеното, Решение на ЕК № С(2014) 6207 F. от 05.09.2014 г. се явява предпоставка за образуването на административното производство от съответния компетентен в Република България орган за предприемане на мерките по неговото изпълнение. Съгласно нормата на чл.33, във вр.с чл.8 и чл.10 ЗДП, за издаването на оспорения в настоящото съдебно производство АУПДВ, специална компетентност по отношение на държавните помощи в областта на земеделието, развитието на селските райони, горското и ловното стопанство и рибарството, на контролиращ орган и администратор на държавна помощ е предоставена на Министъра на земеделието, храните и горите.

В изпълнение на Решението на ЕК, Министерство на земеделието, храните и горите е провело процедура по ЗОП с предмет „Избор на правоспособен, независим оценител и/или оценителски екип, регистрирани по Закона за независимите оценители, които да извършат оценка на поземлени имоти в горски територии в съответствие с изискванията на Решение на Европейската Комисия С(2014) 6207 final от 5.09.2014 година, относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/A/08) и SA. 26217 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/B/08), приведена в действие от Република България при разпоредителни сделки за замени на поземлени имоти в горски територии“. С Решение № 862/29.09.2017г. на Изпълнителна агенция по горите е класиран за изпълнител „Агролеспроект“ ЕООД. В хода на производството са изготвени 2 броя оценителски доклади, според които реалната пазарна цена на държавния имот е 112 920лв., а тази на имотите на дружеството – 32 723лв.

С оглед горното, с връчването на Писмо изх.№ 70-5696/20.11.2019 г. за откриване на производството по издаване на АУПДВ на основание чл.38, ал.3 ЗДП и чл.162, ал.2, т.6 ДОПК, е започнало административното производство, като на дружеството-жалбоподател е дадена възможност в 14-дневен срок от получаването му да предостави доказателства, възражения и обяснения. В указания срок е депозирано Възражение рег.№ 70-5696/09.12.2019 г.

Административното производство приключва с издаването на АУПДВ № РД05-33/13.03.2020 г. на Министъра на земеделието, храните и горите на Република България, с който по отношение на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД), е установено публично държавно вземане, представляващо несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ, подлежаща на възстановяване, в размер на 142 337.17 лв., от които главница в размер на 81 941.00 лв. и лихва в размер на 60 396.17 лв. Актът е издаден на основание чл. 10 и чл. 38, ал. 1, във вр. с ал. 3 ЗДП, чл.59, ал. 1 и ал. 2 АПК и чл. 162, ал. 2, т. 6 и 9, чл.165 и чл.166 ДОПК. Същият е връчен на жалбоподателя редовно на 04.05.2020 г. (л.16 от адм.дело № 4394/2020 г.).

Административният акт е бил обжалван пред АССГ, който с Решение № решение № 4400/29.06.2022г. е отменил АУПДВ. Решението е било обжалвано пред ВАС, като с решение №1975/20.02.2024г. по адм.дело №7809/2022г. първоинстанционният съдебен акт е отменен и делото е върнато с указания за изготвяне на съдебно-оценителна експертиза, която да даде заключение относно реалната пазарна стойност на заменените имоти към момента на сключване на договора за замяна.

С оглед задължителните указания на ВАС по делото е изготвена и приета съдебно-оценителна

експертиза. Видно от заключението на вещото лице, което съдът възприема като добросъвестно и компетентно, реалната пазарна цена на поземления имот в горска територия държавна собственост с кадастрален № 000011, в землището на [населено място], общ. Р., обл. П., предоставен на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД) е 327 844.00 лв. Реалната пазарна цена на поземлени имоти в горски територии, собственост на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД), с кадастрални №№ 142011 – землище [населено място], общ. М., 289011 и 159092 – в землище на [населено място], общ. М., обл. В., се равнява общо на 61 649.00 лв. Съгласно методиката по съображение 147 от решението на ЕК за определяне на размера на държавна помощ, тя е 267 939.30 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, от лице, което има правен интерес от оспорване и срещу подлежащ на оспорване пред съд акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, същата е основателна.

Оспореният АУПДВ № РД05-33/13.03.2020 г. е издаден от Министъра на земеделието, храните и горите на основание чл. 10 и чл. 38, ал. 1 във вр.с ал. 3 ЗДП, чл. 59, ал. 1 и ал. 2 АПК и чл. 162, ал. 2, т. 6 и 9, чл. 165 и чл. 166 ДОПК. Съгласно нормата на чл.33, във вр.с чл.8 и чл.10 ЗДП на Министъра на земеделието, храните и горите е предоставена специална компетентност, за издаване на актове за събиране на публични държавни вземания, като контролиращ орган и администратор на държавна помощ. С оглед на това съдът намира, че АУПДВ е издаден от компетентен орган.

Спазени са изискванията на чл. 59, ал. 2 по отношение на реквизитите на административния акт, като при издаването му не се констатира нарушение на процесуалните правила, които да са съществени и да от такова естество и с такъв интензитет, че да са ограничили правото на защита на адресата на акта, правото му да участва в административното производство, или такива нарушения, които ако не бяха допуснати, административният орган би се произнесъл с акт, обективизиращ различна воля. С оглед на това, не са налице нарушения, обосноваващи отмяната на акта на формално основание.

Оспореният акт е издаден в производство по реда на чл. 38, ал. 3 ЗДП в изпълнение на решение на ЕК С (2014) 6207 final от 05.09.2014 г. относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/C) (ex 2011/NN-ex CP 176/A/08) и SA. 26217 (2011/C) (ex 2011/NN-ex CP 176/B/08), приведена в действие в Република България при замените на горска земя, издадено на основание чл. 108, пар. 2, първа алинея ДФЕС и в своя чл. 1 установява, че държавната помощ, отпусната на предприятия при сделките за замяна на горска държавна собственост срещу горска земя частна собственост в периода 1 януари 2007 г. – 27 януари 2009 г., е неправомерно приведена от Република България в действие в нарушение на чл. 108, пар. 3 ДФЕС и несъвместима с вътрешния пазар. Решението на ЕК не е обжалвано пред Общия съд на ЕС, като отказът за обжалване се основава на решение на МС от 05.11.2014 г. и е влязло в сила.

Според чл. 14, пар. 1 и пар. 3 на действащия към влизане в сила на решението на ЕК, Регламент (ЕО) № 659/1999, когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава-членка да вземе всички необходими мерки за

възстановяване на помощта от получателя (наричано по-долу "решение за възстановяване"). Без това да накърнява разпореждане на Съда на Европейските общности съгласно член 185 от Договора, възстановяването се извършва незабавно и в съответствие с процедурите по националното законодателство на съответната държава членка, при условие че те позволяват незабавното и ефективно изпълнение на решението на Комисията. За тази цел и в случая на производство пред националните съдилища, съответните държави членки предприемат всички необходими стъпки, които са предвидени в съответните им правни системи, включително и временни мерки, без да се засяга правото на Общността.

В решението на ЕК не са индивидуализирани получателите на помощта и размерът на помощта, която трябва да се възстанови. Поради това в чл. 6 от същото е разпоредено в срок от 4 месеца от уведомяването за него, Република България да представи информация за наименованието на частната страна, т. е. на бенефициера, и причините, поради които тя счита или не счита тази страна за предприятие; административните и пазарните цени за частните и държавните горски парцели, които са заменени.

Именно в този случай е приложима процедурата за издаване на АУПДВ, регламентирана в чл. 38 и чл. 39 ЗДП, съгласно чл. 38, ал. 3 ЗДП.

Оспореният АУПДВ, както се посочи, е издаден от компетентен орган в качеството му на администратор на държавната помощ съгласно чл. 8, вр. чл. 7, ЗДП.

Съгласно т. 156 от решението на Европейската комисия сделките за замяна, осъществени от Република България по време на разглеждания период, представляват държавна помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора в случаите, в които другата страна по сделката е предприятие по смисъла на тази разпоредба, административните цени, използвани за тази сделка, не са отразявали пазарните цени и не са изпълнени условията за помощта *de minimis* от 200 000 EUR, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

По отношение на въпроса притежава ли лицето – адресат на акта качеството "бенефициер" по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, ВАС дава положителен отговор като приема, че съгласно съображение (125) от Решението на ЕК C(2014) 6207 final от 5.09.2014г. въпросът дали потенциалните бенефициери на сделките за замяна са предприятия по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС следва да бъде разгледан предварително. Това е необходимо, тъй като правилата за държавните помощи се прилагат само когато бенефициерът е предприятие. В съображение (126) е посочено, че Съдът на ЕС определя понятието "предприятие" за целите на чл. 107, § 1 от Договора като субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина му на финансиране. Съгласно Съда на ЕС всяка дейност, която се състои от предлагане на стоки и услуги на даден пазар представлява стопанска дейност. Класификацията на даден субект като предприятие по този начин винаги е свързана с определена дейност. В тази връзка в съображение (127) Комисията е отбелязала, че определени бенефициери на оспорваните сделки за замяна не са извършвали стопанска дейност със заменената горска земя през разглеждания период и понастоящем не извършват такава и не могат да се считат за предприятия по смисъла на чл. 107, § 1 от Договора. В съображение (128) е посочено изрично, че в останалата си част решението на ЕК се отнася само до тези бенефициери на сделките за замяна, които представляват предприятия по смисъла на цитираната разпоредба от Договор.

В съответствие със задължителните указания на ВАС, следва да се посочи, че в решение на Съда на Европейския съюз по дело C-325/22 г., в което изрично се посочва, че понятието предприятие по см. на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС се разглежда в аспекта на извършваната икономическа дейност от съответните бенефициери, като според съображение 38 от Решението на СЕС хипотезата на съображение 127, изложено в Решението на ЕК се отнася до особена хипотеза при която субект не може да се квалифицира като предприятие. От тук следва, че квалификацията предприятие се обуславя от наличието на критерият икономическа дейност. Според предоставеното тълкувание следва, че не може да се приеме, че само лицата, които използват придобитата от замяната земя за икономически цели трябва да се разглеждат като предприятия. Това обуславя извод, че съображение 127 от Решението на ЕК представлява правен аспект, който допълва стопанската дейност на съответния субект, но неизвършване на пряка или непряка дейност със земята не изключва от обхвата на понятието за предприятие бенефициер на неправомерно приведена в действие държавна помощ, вследствие сключен договор за замяна и получени поземлени имоти в горска територия-частна държавна собственост.

В продължение на горното следва, че качеството "предприятие" по смисъла на чл. 107, § 1 от Договора е фактически въпрос, който подлежи на установяване във всеки конкретен случай, при издаването на АУПДВ в хипотезата на чл. 38, ал. 3 ЗДП. Установява се безспорно от събраните по делото доказателства, че дружеството субект на издадения и оспорен акт се е разпоредило с правото на собственост върху придобития в замяна държавен имот в горска територия в полза на „Юниленд“ ЕООД, като именно това разпореждане представлява непряка икономическа дейност с получената в замяна земя от горския фонд. Въз основа на това, няма причина да се приема, че лицето е участвало като физическо лице в сделките, а дори и това да е така това не го дисквалифицира като "предприятие" по смисъла на правото на ЕС в областта на конкуренцията, тъй като единственият релевантен критерий е дали извършва стопанска дейност (т. 2. 1. от Известие на ЕК (2016/с 262/01)). В тази връзка следва да се посочи и Решение от 19 октомври 2023г. на СЕС, постановено по дело C-325/22, където изрично е прието, че Решение (ЕС) 2015/456 на Комисията от 5 септември 2014 година относно схема за помощ № SA.26212 (11/C) (ex 11/NN — ex CP 176/A/08) и SA.26217 (11/C) (ex 11/NN — ex CP 176/B/08), приведена в действие от Република България при замените на горска земя, трябва да се тълкува в следния смисъл: не може да се приеме, че само лицата, които са придобили поземлени имоти чрез засегнатите от това решение сделки за замяна на горски земи и които използват тези поземлени имоти за целите на икономическа дейност, трябва да се разглеждат като предприятия бенефициери на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. В решението си, т. 30 СЕС сочи, че „предприятие“ по смисъла на разпоредбата зависи само от наличието на връзка между съответната икономическа дейност и имущество, чието придобиване представлява държавна помощ по смисъла на посочената разпоредба т.е. достатъчно е да се установи упражняване на дейност от бенефициера с икономически характер, които да обосноват прилагането на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС. В конкретния случай такава е установена и не се оспорва от страна на дружеството, че последното извършва независима икономическа дейност, което го определя като „предприятие“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС.

За да определи цената на несъвместимата с правото на ЕС държавна помощ административният орган е провел процедура по ЗОП с предмет "Избор на

правоспособен, независим оценител и/или оценителски екип, регистрирани по Закона за независимите оценители, които да извършат оценка на поземлени имоти в горски територии в съответствие с изискванията на Решение на Европейската Комисия С(2014) 6207 final от 5.09.2014 година, относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/A/08) и SA. 26217 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/B/08), приведена в действие от Република България при разпоредителни сделки за замени на поземлени имоти в горски територии". С Решение № 862/29.09.2017г. на Изпълнителна агенция по горите е класиран за изпълнител "Агролеспроект" ЕООД. В хода на производството са изготвени 2 броя оценителски доклади, според които реалната пазарна цена на държавния имот е 112 920лв., а тази на имотите на дружеството – 32 723лв.

В изготвения оценителски доклад (л.65 от адм.д. №4394/20) е посочено, че методът на пазарните аналози има за цел определяне стойността на ПИ въз основа на цената на съпоставими обекти по обобщени показатели, разположени в близост до него или в сходен ценови район, които са били продадени в периода около датата на сделката за замяната му. Чрез този метод за оценка се определя реалната пазарна цена за ПИ към момента на прехвърлителните сделки за замяна, като среднопретеглена стойност от цените на избрани пазарни аналози. При определяне на пазарната цена на ПИ в горски територии са използвани обявени цени при продажба на идентични или подобни имоти в землището където попадат и оценяваните. Получената среднопретеглена стойност от тях се приема за реална пазарна цена.

От получената информация за пазара на поземлени имоти в землището на [населено място] , в което попада оценяваният имот, предоставена от АВ, не са открити покупко-продажби на поземлени имоти в горски територии. По тази причина са използвани такива за земеделски имоти. За целта е направена извадка от представените данни от Агенция по вписвания и изданията на САПИ ООД „Състояние и тенденции в развитието на пазара на земеделска земя в България“ 2007 г. Тъй като оценяваният имот представлява залесена площ, то към определената пазарна цена за земята следва да бъде добавена и стойността на насаждението, определена по метода на приходната стойност, като запасът му е сортиментиран и обемите по категории дървесина се умножават по средната им пазарна цена от ИС на И., като се приспаднат разходите за добив. Така оценителния доклад дава реална пазарна оценка на оценявания имот в размер на 112 919.58 лв.

Стойността на заменените парцели, получени от държавата в резултат на сделката, съгласно оценителния доклад е 32 723 лв.

В решението на ЕК, съображение 173, е посочено, че Комисията разработи формула, която взема предвид административните цени, използвани при първоначалната сделка, за правилно оценяване на произтичащото от замяната предимство. За тази формула, която вече беше определена в решението за откриване, е необходимо да се изчислят следните суми:

i) разликата между реалната пазарна цена на парцела горска земя частна собственост и административната цена за този парцел, определена в съответствие с предписанията

на Наредбата за базисните цени; и

ii) разликата между реалната пазарна цена на парцела горска земя държавна собственост и административната цена за този парцел, определена в съответствие с предписанията на Наредбата за базисните цени.

Приема се, че предимство е налице, ако стойността на ii) минус стойността на i) е положителна.

По отношение на представената и използвана „Методика за определяне размера на несъвместимата държавна помощ“, въз основа на която е определена държавната помощ за възстановяване, следва да се посочи, че в цитираното по-горе решение на СЕС по дело C-325/22 в т.2 от диспозитива е посочено, че член 107, параграф 1 ДФЕС и член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 ДФЕС трябва да се тълкуват в следния смисъл: допускат критериите, позволяващи да се определи размерът на държавна помощ, получена при придобиването на поземлени имоти чрез замяна на горски земи, да се основават на осреднените цени от вписаните сделки с поземлени имоти, притежаващи подобни характеристики като оценяваните и намиращи се в близост до тях, по които сделки поне една от страните е търговец и които са сключени в рамките на 12 месеца преди оценката, при условие че прилагането на такива критерии е съвместимо с решението на Комисията за възстановяването на помощта и те позволяват да се определи пазарната стойност на тези земи към момента на сделката за замяна.

Методиката е посочена в съображение (173) от Решението на ЕК формула. Прилагането на тази формула изисква i) определяне на разликата между реалната пазарна цена на парцела горска земя частна собственост и административната цена на този парцел, определена в съответствие с предписанията на Наредбата за базисните цени и ii) определяне на разликата между реалната пазарна цена на парцела горска земя държавна собственост и административната цена за този парцел, определена в съответствие с Наредбата за базисните цени. Положителната разлика между стойността ii) и стойността i) определя първоначалния размер на държавната помощ, получена в резултат на сделката за замяна. Следователно, посочената в съображение (173) от решението на ЕК методика за определяне размера на несъвместимата държавна помощ, която бенефициерът трябва да възстанови, изисква съпоставяне между административната цена по договора за замяна и пазарната цена на заменените имоти, определена към датата на договора. В случая административните цени на горските земи държавна и частна собственост са посочени в договора за замяна и не са спорни по делото. Поради това от съществено значение за размера на държавната помощ, подлежаща на възстановяване, е определяне размера на реалните пазарни цени на заменените имоти.

За приложимостта на методиката в съответствие с мотивите на Решението на ВАС съдът приема, че методиката, посочена в съображение 173 от Решението на ЕК следва да се съобрази факта, че Решението на ЕК представлява акт на вторичното, „производно право“, което съгласно чл. 288 от Договора за функциониране на ЕС е задължително в своята цялост, което означава, че методологията е неразделна част от решението.

Съобразно т.3.1 от съображение 66 от известие (/2019/C 247/01/ на ЕК „В случаите когато не е възможно да идентифицира получателите на помощта в решението за събиране, Комисията описва методиката, чрез която държавата-членка трябва да идентифицира получателите и да определи размера на помощта, която следва да бъде събрана. Известието представлява ръководство за ефективно прилагане на решенията на Комисията относно възстановяване на неправомерна помощ, което систематизира постановената или променена практика на Съда. В този смисъл в т.4.4. от съображение 99 от известие (/2019/C 247/01/) на ЕК се посочва, че държавата членка определя размера на помощта въз основа на методиката изложена в решението за събиране. Изложеното, се подкрепя от съображение 175 от Решението на ЕК, в което се посочва, че българските органи „не би трябвало да срещнат затруднения при определяне на сумите за възстановяване въз основа на методиката описана в съображение 173.

Определяне на реалната пазарна стойност на заменените имоти е обвързано с безспорното задължение на българската държава да възстанови несъвместимата държавна помощ в случаите на сключени договори за замяна, съобразно Решението на Европейската комисия, въз основа на сумите, определени от независим експерт оценител./по аргумент на чл.6, ал.1, буква „г“ от Решението на ЕК/. Възстановяване на неправомерната държавна помощ се извършва в съответствие с процедурите по националното право по силата на чл. 14, ал.3 от Регламент № 659/1999, идентичен по смислово съдържание с чл. 16, параграф 3 от Регламент 2015/1589.

В свое решение от 19 октомври 2023 г. по дело C-325/22 Съда на СЕС е приел, че чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допускат критериите позволяващи да се определи размерът на държавна помощ, получена при придобиването на поземлени имоти чрез замяна на горски земи, да се основават на осреднените цени от вписаните сделки с поземлени имоти, притежаващи подобни характеристики като оценяваните и намиращи се в близост до тях, по които сделки поне една от страните е търговец и които са сключени в рамките на 12 месеца преди оценката при условие, че прилагането на такива критерии е съвместимо с решението на Комисията за възстановяването на помощта и те позволяват да се определи пазарната стойност на тези земи към момента на сделката за замяна. С оглед изложеното съдът намира за законосъобразен подхода на административния орган при определяне на реалните цени, респ. размера на подлежащата на възстановяване държавна помощ.

По отношение изготвената в хода на съдебното производство експертиза, съдът намира, че следва да кредитира заключението и с доверие, тъй като същото е добросъвестно, компетентно и обосновано.

Както бе посочено по-горе, държавният поземлен имот-горска територия, частна държавна собственост, е с площ от 185.723 дка, което значително намалява възможността за сравнение да се приемат за достатъчни два сравнителни пазарни аналога. Основният подход при прилагане на метода на сравнимите продажби е събиране на достатъчен брой аналози за сравнителен материал, за целта на което вещото лице следва да издири, събере и изследва сключени и вписани реални сделки, включително от ипотечни правоотношения за посочения период. Това означава, че

следва да се извърши от вещото лице детайлно проучване на сравнителен материал, за да постигне реална представа въз основа на анализ на действително реализирани продажби при съпоставими условия, по силата на която да определи средна пазарна стойност на оценяваните горски имоти, което при държавния имот не е постигнато от вещото лице. Вещото лице посочва в експертизата на стр.4, че изключва пазарни аналози равняващи се на данъчна оценка, идеални части, сключени сделки между физически лица и имоти със статут на урбанизирани имоти. В хода на съдебното заседание при изслушване на вещото лице, същото посочва, че при ползване на сравнителният метод е извършвал съпоставка на характеристиките на сравняваните имоти с таксационните характеристики, отразени в системата на К..

Съдът намира, че при изготвяне на заключението, е спазен принципа на равновесие с оглед ползваните за сравнение пазарни аналози в количествено съотношение и имоти с различни характеристики за определяне на среднопретеглената цена . При тези обстоятелства, прилагане на различен и индивидуален подход за оценяване на държавните имоти, е оправдан, доколкото вещото лице е установило, че данните за продажби от горски територии са недостатъчни. Ето защо, в съответствие с чл. 32, ал.3, т.3 от Закона за държавната собственост, са използвани и пазарни аналози от продажби на поземлени имоти със статут на земеделски земи, съгласно разпоредбата на чл.6, ал.5 от Наредба за оценка на поземлени имоти в горски територии.

Съдът споделя становището на ответника, че изготвената от вещото лице оценка е съобразена с възприетите стандарти за оценяване на поземлени имоти-горска територия. Според действащия Български стандарт за оценяване /БСО 2018/ г., при оценка на поземлени имоти в горски територии“ (ПИ ГТ), сравнителният подход се базира на пазарна информация, съдържаща данни от реално състояли се продажби или оферти за продажба на поземлени имоти в горски територии с характеристики, близки до оценявания имот. Анализираните сделки или оферти трябва да са в района на оценявания обект и да са извършени и/или оферирани към момент, близък до датата на оценката. При определяне стойността на поземлени имоти в горски територии се посочва отделно стойност на насаждението и стойност на земята, както и общата стойност на имота. Именно този подход е приложило и вещото лице по назначената от съда експертиза.

Съгласно заключението на вещото лице, реалната пазарна цена на поземления имот в горска територия държавна собственост с кадастрален номер 000011, землище [населено място], общ. Р., обл. П., предоставен на С. ХОЛДИНГС ЕООД(с предишно наименование М. Ф. ЕООД по договора за замяна № 168 от 14.03.2007 год. е 327844,00 лв. (триста двадесет и седем хиляди осемстотин четиридесет и четири лева). Тази на поземлени имоти в горски територии частна собственост на С. ХОЛДИНГС ЕООД(с предишно наименование М. Ф. ЕООД,с кадастрални номера 142011 - землище [населено място], общ. М. и с №№ 289011; 159092 - намиращи се в землище [населено място], общ. М., обл. В. договора за замяна № 168 от 14.03.2007 год. се равнява общо на 61649,00 лв. (шестдесет и една хиляди шестстотин четиридесет и девет лева).

При това положение, с оглед възприетата при извършената замяна административна стойност на заменените имоти –съответно - 61546,30 и 59802,33 лева, съдът приема, че

е налице несъответствие между административните цени, използвани за тази сделка и пазарните цени.

Съгласно методиката (173) по съображение (147) от Решението на ЕК за определяне размера на държавна помощ, същата, съобразно изчислението, направено от вещото лице възлиза на 267939,30 лв. (двеста и шестдесет и седем хиляди деветстотин тридесет и девет лева и 30 стотинки).

Съгласно Решението на ЕК т.6.1.4., в случаите, когато отделният бенефициент на сделката за замяна е получил предимство, което не превишава праговете, посочени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis*, това предимство не се счита за държавна помощ и поради това не попада в рамките на забраната по член 107, параграф 1 от Договора. Така, предвид посочените в Акта стойности, а именно вземане в размер на 81 941.00 лева, се налага извода, че размерът на предполагаемата и твърдяната от МЗХГ помощ е по-нисък от прага „*de minimis*“ от 200 000 EUR.

При тези обстоятелства, съдът намира, че констатираното икономическо предимство, не следва да се счита за неправомерна държавна помощ, респективно не подлежи на възстановяване.

Горното обуславя извод за материална незаконосъобразност на оспорения акт за установяване на публично държавно вземане.

За пълнота, следва да бъде посочено, че възражението на жалбоподателя за изтекла погасителна давност е неоснователно.

Съгласно т. 2 от диспозитива на решение на СЕС, постановено по дело № C-627/18 член 16 параграф 2 от Регламент 2015/1589, подлежащата на възстановяване помощ, включва лихви и принципът на ефективност, посочен в параграф 3 на същия член, трябва да се тълкува в смисъл, че не се допуска прилагането на национален давностен срок към възстановяването на помощ, когато този срок е изтекъл още преди приемането на решението на комисията, с което тази помощ се обявява за неправомерна и се разпорежда възстановяването ѝ или когато този давностен срок е изтекъл основно поради закъснението на националните органи при изпълнението на това решение. Даденото тълкуване е приложимо в настоящия случай, тъй като съгласно решение на ЕК C(2014) 6207 final от 5.09.2014 година държавната помощ, отпусната на предприятия при сделките за замяна на горски земи, е приведена в действие от Република България в нарушение на изискването за предварително уведомяване на Комисията. В този случай, съгласно т. 51 от цитираното решение на Съда на ЕС, получателят не може валидно да се позовава на оправдани правни очаквания относно правомерността на разглежданата помощ. В същия смисъл е и решение по дело C-349/17, т.98. Според Съда на ЕС, принципът на правната сигурност, който давностните срокове имат за цел да гарантират, не може да бъде пречка за възстановяване на обявена за несъвместима с вътрешния пазар помощ (дело C-627/18, т.60).

В процесния случай, решението на ЕК, С(2014) 6207 final от 5.09.2014 година е издадено в рамките на 10 годишният давностен срок по чл. 15 от приложимия по време Регламент (ЕО) № 659/99, отменен с Регламент № 2015/1589. От доказателствата по делото е установено, че компетентният национален орган е забавил изпълнението на посоченото решение, като е издал оспорения АУПДВ по чл. 38, ал. 3 ЗДП на 13.03.2020г. При тези обстоятелства и предвид цитираната съдебна практика на Съда на ЕС давностният срок, предвиден в националния закон не следва да се прилага. В този смисъл решение № 5042/20.04.2021г., постановено по адм. дело № 10923/2020г.; решение № 5050/20.04.2021г., постановено по адм. дело № 704/2021г.; решение № 1591/21.02.2022г., постановено по адм. дело № 5959/2021г., всички на ВАС и др., както и решение № 2487 от 05.03.2024 г. по адм. д. № 2444/2023 г., VIII отд. на ВАС.

В заключение, съдът приема, че в хода на административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения. Независимо от това, оспореният акт е издаден при неправилно приложение на закона, поради което жалбата на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „М. Ф.“ е основателна и като такава следва да бъде уважена.

Съобразно изхода на делото, в тежест на ответника следва да бъдат възложени сторените от жалбоподателя разноски в размер на 3050 лева, от които за адвокатско възнаграждение пред ВАС - 500 лева, за вещо лице – 1500 лева, за ДТ – 50 лева. При предходното и настоящото разглеждане на делото пред АССГ не са представени доказателства за направени разноски за адвокатско възнаграждение. По адм.дело №4394/20гг не са и поискани такива. Ето защо, искането за присъждане на разноски за настоящата инстанция в размер на 1500 лева, следва да бъде оставено без уважение.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на „СЛД Холдингс“ ЕООД /с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД/ Акт за установяване на публично държавно вземане № РД05-33/13.03.2020 г., издаден от Министъра на земеделието, храните и горите, с който по отношение на „СЛД Холдингс“ ЕООД (с предишно наименование „Маунт Форест“ ЕООД), е установено публично държавно вземане, представляващо несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ, подлежаща на възстановяване, в размер на 142 337.17 лв., от които главница: 81 941 лв. и лихва в размер на 60 396.17 лв.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ :